

АНОТАЦІЯ
навчальної дисципліни

«Етика та психологія сімейного життя»

(ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА)

Опис дисципліни

Кількість кредитів – 4

Загальна кількість годин – 120

Семестр – 7-й

Лекції – 20 год.

Практичні, семінарські – 22 год.

Самостійна робота – 78 год.

Вид підсумкового контролю – залік.

Керівник курсу: Субашкевич І.Р., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи.

Анотація дисципліни: Дисципліна є *вибірковою* складовою навчального плану.

Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить студенту сформувати індивідуальну освітню траєкторію.

Мета вибіркової навчальної дисципліни «Етика та психологія сімейного життя» ознайомити студентів з знаннями психології сімейних стосунків, що є неодмінною складовою частиною психологічної компетентності соціального педагога та практичного психолога, що пов'язано з розвитком практики консультативної допомоги сім'ї у вирішенні складних для неї проблем.

Завдання курсу:

- ознайомитись із витоками, історичними причинами проблем сучасної сім'ї;
- сформувати первинні уявлення про еволюцію сімейних стосунків;
- зрозуміти соціально-психологічну модель сімейних стосунків, тенденції розвитку сучасної сім'ї, особливості мотивації вступу у шлюб та дошлюбного періоду;
- проаналізувати руйнівні тенденції шлюбу та сім'ї;
- з'ясувати вплив сім'ї на розвиток кожного з її членів;
- освоїти основні види сімейного виховання.
- виявляти основні проблеми з якими може зіткнутись сучасна сім'я;
- навчитися застосовувати психодіагностичні методи дослідження сім'ї, надавати первинну соціально-психологічну допомогу членам сім'ї, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність:

- ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

- ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).
- ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.
- ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.
- ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.
- ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

Зміст дисципліни:

Змістовий модуль 1. Психологічні особливості сучасної сім'ї

Тема 1. Історичні етапи розвитку шлюбних стосунків.

Тема 2. Інститут сім'ї: історичний аспект.

Тема 3. Характеристика сучасної сім'ї.

Тема 4. Проблеми стабільності шлюбу і сім'ї.

Тема 5. Психологія подружнього спілкування.

Тема 6. Тренінг «Подолання подружніх конфліктів».

Тема 7. Сім'я і її вплив на формування особистості дитини.

Тема 8. Тренінг «Батьківської ефективності».

Тема 9. Проблеми дошлюбних стосунків.

Тема 10. Тренінг «Проблема підготовки молоді до сімейного життя».

Тема 11. Розлучення в сім'ї як фактор дезадаптації дитини.

Змістовий модуль 2. Діяльність практичного психолога щодо надання психологічної допомоги сім'ї

Тема 12. Психологічна діагностика сім'ї.

Тема 13. Методики вивчення сім'ї.

Тема 14. Психологічна корекція сімейних стосунків: психологічне консультування і психотерапія.

Тема 15. Психологічна допомога сім'ї.

Тема 16. Техніки сімейного консультування.

Тема 17. Аналіз звернень подружніх пар до сімейного психолога.

Рекомендована література

Базова

1. Бондарчук О.І. Психологія сім'ї: Курс лекцій. / О.І. Бондарчук – К.: МАУП, 2001.– 96 с.
2. Горецька О.В. Психологія сім'ї : навчальний посібник для студентів спеціальності «Практична психологія», «Початкова освіта» / Олена Горецька, Наталя Сердюк. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2015. – 216 с.
3. Мілютіна К. Психологія сім'ї. Техніки раціонально – інтуїтивної психокорекції родини. / К. Мілютіна – К.: Главник, 2007. – 112 с.
4. Молода сім'я: проблеми та умови її становлення. / А.Й. Капська. – К.: ДЦССМ, 2003. – 184 с.
5. Поліщук В.М. Психологія сім'ї. / В.М. Поліщук. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 239 с.
6. Помиткіна Л.В., Злагодух В.В., Хімченко Н.С., Погорільська Н.І. Психологія сім'ї. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. – 270 с.

Допоміжна

1. Дружинин В.Н. Психология семьи. / В.Н. Дружинин. - М., 1999. – 360 с.
2. Ейдмиллер З.І. Психология и психотерапия семьи . / З.І. Ейдмиллер, В.В. Юстицкис – СПб., 1999. - 364 с.
3. Сатир В. Вы и Ваша семья. Руководство по личностному росту. / В.Сатир. – М., 2000. – 226 с.
4. Субашкевич І. Р. Вплив сімейного виховання на формування ціннісних орієнтацій підлітків / І. Р. Субашкевич, Х. Т. Сеньків. // Інноваційна педагогіка. – 2020. – С. 196-201.
5. Субашкевич І. Р. Дослідження установок студентської молоді до сімейного життя / І. Р. Субашкевич. // Матеріали звітних наукових конференцій факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. – Львів, 2020. – С. 87–89.
6. Шнейдер Л.Б. Психология семейных отношений. Курс лекций. / Л.Б. Шнейдер – М., 2000. – 400 с.

Інтернет-ресурси:

1. https://pidru4niki.com/1315091037299/psihologiya/psihologiya_simyi
2. https://stud.com.ua/37655/psihologiya/diagnostika_diadne_vidnosin